Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Planeringsenheten
Ida Carlsson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-06-03

HSN 2026-0379

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Förslag att upphandla öppen och slutenvård inom internmedicin och kirurgi enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller förslag att upphandla öppen och slutenvård inom internmedicin och kirurgi, enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingen omfattar vård som idag utförs av en LOU-upphandlad vårdgivare.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att upphandla öppen och slutenvård inom internmedicin och kirurgi enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag på upphandlingsdokument.

Förvaltningens motivering till förslaget

Behovsbeskrivning

Upphandlingen omfattar specialiserad öppen och slutenvård, inklusive intensivvård, inom internmedicin och kirurgi. Uppdraget innefattar planerad vård och ansvar för akuta komplikationer. Inom Uppdraget ska utredning, diagnostik, behandling och uppföljning av patienter utföras inom följande specialiteter: kirurgi, gastroenterologi och hepatologi, kardiologi och endokrinologi.

Nuvarande leverantör är Ersta Diakoni. Upphandling av nu gällande avtal genomfördes 2018 och avtalet började gälla 2019. Avtalet förlängdes med ytterligare fyra år 2025 och löper ut den 31 december 2029. Detta innebär att ställning nu behöver tas till inledande av en ny upphandling.

Inom ramen för nuvarande avtal bedrivs vård inom gastroenterologi och kirurgi vid Ersta sjukhus. Uppdraget omfattar både öppenvård och slutenvård och inrymmer avancerad kirurgi såsom cancerkirurgi och överviktsoperationer. I uppdraget ingår att ha egna resurser för intensivvård. Verksamheten inom kardiologi och endokrinologi bedrivs endast i öppenvård och är i förhållande till mag-tarmcentrumet av mindre omfattning.

Under 2025 genomfördes totalt 101 000 vårdbesök och 3 600 vårdtillfällen inom ramen för det upphandlade avtalet. Den sammanlagda kostnaden för utförd vård enligt avtalet uppgick till cirka 470 miljoner kronor (varav kostnad för utomlänspatienter om 21 miljoner kronor och kostnad för läkemedel om 30 miljoner kronor). I avtalet finns ett ersättningstak för 2026 på 442,6 miljoner kronor samt en fast del om 32,8 miljoner kronor. Utöver det finns möjlighet att årligen utlösa en option om 10 procent av den rörliga delen av ersättningen.

Förvaltningen har under hela avtalsperioden följt upp nuvarande avtal utifrån bland annat parametrarna tillgänglighet, kvalitet, produktion och ekonomi. Regionens ökade vårdbehov har gett upphov till ett flertal tilläggsbeställningar i enlighet med avtal (option). Vårdgivaren har då utfört mer vård och bidragit med god kapacitetsökning. På helheten kan förvaltningen konstatera att avtalsformen har varit ändamålsenlig för vårdområdet.

Överväganden
Förvaltningen konstaterar att det finns ett fortsatt behov av öppen och slutenvård inom internmedicin och kirurgi utanför akutsjukhus som behöver tillgodoses. Förvaltningen föreslår därför att en upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) genomförs.

Förvaltningen bedömer att upphandling enligt LOU är den mest lämpliga avtalsformen. Vårduppdraget är komplext, kräver ett samlat omhändertagande och ställer krav på resurskrävande infrastruktur för intensivvård. Det är därför av vikt att samla vården hos en vårdgivare. Genom upphandling enligt LOU kan de identifierade vårdbehoven inom internmedicin och kirurgi samt kompetens för dessa samlas hos en

vårdgivare. En samlad upphandling enligt LOU skapar också förutsättningar för samverkan samt även kollegialt lärande, som i sin tur torde vara gynnsamt för både ökad kvalitet och patientsäkerhet. Därutöver finns det möjlighet att utforma tak avseende både volymer och ersättning i en upphandling enligt LOU, vilket innebär ökad kostnadskontroll jämfört med en upphandling enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Upphandling enligt LOV har inte samma förutsättningar som LOU inom detta vårdområde och har därför inte bedömts vara lämplig som avtalsform.

Förvaltningen föreslås få i uppdrag att påbörja arbetet med att ta fram upphandlingsdokumentationen. Inom ramen för det arbetet föreslås en förstudie ingå för att skapa en kravbild som möter regionens behov av vård. Förstudien föreslås innehålla exempelvis följande delar: analys av framtida vårdbehov, utredning av att reservera kontrakt för idéburen organisation samt lämpligt val av upphandlingsförfarande och utvärderingsmodell med eventuellt relevanta kvalitetskriterier i form av mervärden, samt marknadsdialog och genomlysning av nuvarande avtal. I denna del återkommer förvaltningen med ett tjänsteutlåtande för upphandlingsdokumenten.

Ekonomiska konsekvenser
Upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) för vårdområdet ger regionen möjlighet att styra kostnadsnivåerna genom att fastställa exempelvis ersättningstak, pristak och andra ekonomiska ramar i upphandlingen. Dessa mekanismer innebär att den maximala kostnaden kan begränsas. Samtidigt är det inte möjligt att i förväg exakt fastställa den slutliga kostnaden innan upphandlingen är genomförd och tilldelning skett, eftersom den slutliga kostnadsnivån påverkas av de anbudspriser som inkomna anbudsgivare erbjuder inom de ramar som regionen har fastställt. Förvaltningen bedömer att den totala kostnaden sannolikt kan komma att öka mot bakgrund av generella kostnadsökningar i samhället.

Konsekvenser för patientsäkerhet
En förnyad upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) bedöms skapa förutsättningar för en god patientsäkerhet. För att främja patientsäkerheten kommer tydliga och relevanta kvalitetskrav att ställas i upphandlingsdokumentet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Beslutet förväntas få oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård. Funktionsrättskonsekvenser kommer att tas i beaktande och utredas.

Miljökonsekvenser
För att främja miljön kommer fortsatt tydliga och relevanta krav på vårdgivarnas miljöarbete att ställas i upphandlingsdokumentet.

Administrativa konsekvenser
Beslutet förväntas få oförändrade administrativa konsekvenser för vårdgivarna.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-06-03